

Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb

ODBOR REGULÁCIE POŠTOVÝCH SLUŽIEB

Stále pracovisko pre oblasť poštových služieb

Ulica 1. mája 16, 010 01 Žilina

č. 166/ORPS/2019 - 1059

PREDBEŽNÉ ČISTÉ NÁKLADY UNIVERZÁLNEJ SLUŽBY ZA ROK 2019

Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb, odbor regulácie poštových služieb (ďalej len „úrad“), ako príslušný orgán štátnej správy v oblasti poštových služieb podľa § 2 ods. 1 zákona č. 402/2013 Z. z. o Úrade pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb a Dopravnom úrade a o zmene a doplnení niektorých zákonov v spojení s ustanovením § 12 písm. b) a podľa § 57 odsek 1, odsek 3 a odsek 4 zákona č. 324/2011 Z. z. o poštových službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o poštových službách“) v spojení s § 2 a § 3 vyhlášky úradu č. 63/2012 Z. z. o spôsobe výpočtu a náhrade čistých nákladov univerzálnej služby (ďalej len „vyhláška“),

určuje predbežné čisté náklady univerzálnej služby za rok 2019 v sume

12 176 006,- eur

/slovom: dvanásť miliónov stosedemdesiatšesťtisíc šesť eur/.

O d ô v o d n e n i e

Slovenská pošta, a. s., so sídlom Partizánska cesta 9, 975 99 Banská Bystrica, IČO: 36 631 124 (ďalej len „SP, a. s.“) bola v roku 2019 poskytovateľom univerzálnej služby na základe udelenej Poštovej licencie č. 815/001/2012 zo dňa 15. augusta 2012 na poskytovanie univerzálnej služby a vykonávanie poštového platobného styku v platnom znení, ktorá jej bola udelená podľa § 45 ods. 7 v spojení s § 47 ods. 4 zákona o poštových službách s platnosťou od 1. januára 2013 do 31. decembra 2022.

Podľa § 57 ods. 2 zákona o poštových službách predložila SP, a. s., dňa 30.8.2019 úradu vyčíslenie čistých nákladov univerzálnej služby a celkových nákladov za obdobie prvých šiestich mesiacov kalendárneho roka 2019 na tlačive podľa § 4 vyhlášky spolu s prílohami, evidované pod č. 166/ORPS/2019-776.

SP, a. s., predložila vyčíslenie čistých nákladov univerzálnej služby za I. polrok roka 2019 (ďalej len „vyčíslenie ČN“) a vyčíslenie celkových nákladov za I. polrok roka 2019 nasledovne:

Suma v eurách:	
Čisté náklady univerzálnej služby za I. polrok 2019	10 693 060
Trhová výhoda	-140 189
Celkové náklady za I. polrok 2019	163 965 928
Celkový výsledok hospodárenia za I. polrok 2019 (EBT)	-2 556 365

K vyčísleniu ČN boli v elektronickej podobe (CD nosič) a v tlačenej forme v tých prípadoch, kde to bolo technicky možné vzhľadom na objem dát, predložené tieto prílohy:

- = Popis Komerčného scenára poskytovania univerzálnej poštovej služby a vyčíslenie čistých nákladov univerzálnej poštovej služby za rok 2019 (PWC)
- = Vyčíslenie nákladov za rok 2019 spolu s prílohami vyhlášky (7 príloh)
- = 14 príloh Komerčného scenára preukazujúcich vyčíslenie jednotlivých častí ČN:
 - Prehľad o doručovaní polrok 2019
 - Geografické členenie triedenia zásielok
 - Úspora nákladov na HSS Zvolen
 - Úspora nákladov v sieti HPS, RPS, OPS 2019
 - Preferencia v zákazníckom správaní pri frekvencii doručovania
 - Externý prieskum GfK z roku 2014
 - Prevodový mostík nákladov a výnosov polrok 2019
 - Presun nákladov neprevádzkovaných pôšt
 - Výnosy polrok 2019 a výnosy - terminálne odmeny
 - Správna réžia polrok 2019
 - Vyčíslenie nehmotnej výhody DPH polrok 2019
 - Vyčíslenie výhody marketingový efekt a filatelia polrok 2019
 - Výpočet nákladovej efektívnosti
 - Detail poklesu stavu investičného majetku na neprevádzkovaných poštách
- = 10 príloh k výpočtu ČN na základe požiadavky úradu listom č. 62/ORPS/2019-212 zo dňa 20.3.2019:
 - Správa o výsledku hospodárenia SP, a. s., za polrok 2019
 - Organizačná štruktúra SP, a. s.
 - Obraty účtov podľa hlavnej knihy za polrok 2019
 - Polročný výkaz o Oddelenej evidencii nákladov a výnosov z regulovaných poštových činností a ostatných činností za polrok 2019
 - Výkaz ekonomicky neoprávnených nákladov za polrok 2019
 - Obrat z poskytovania univerzálnej služby za polrok 2019
 - Priemerný prepočítaný počet zamestnancov
 - Priemerná celková cena práce vodičov
 - Náklady prepravy
 - Podiel výnosov z podaja do členských štátov EÚ v medzinárodnom styku

SP, a. s., použila pre výpočet čistých nákladov univerzálnej služby metódu „Commercial Approach“, ktorá je založená na porovnaní aktuálnych výnosov a nákladov SP, a. s., a výnosov a nákladov toho istého podniku bez povinnosti poskytovania univerzálnej služby. Stanovenie porovnateľných dát predpokladá vypracovanie reálneho, konkurencieschopného a komerčne najvýhodnejšieho modelu (tzv. „komerčného scenára“), ku ktorému by SP, a. s., pravdepodobne pristúpila, ak by nemala povinnosť univerzálnej služby.

Pri metóde „Commercial Approach“ sa vychádza z nasledovných štyroch krokov:

1. krok: Identifikácia hypotetického správania poskytovateľa univerzálnej služby, ak by nemal povinnosť univerzálnej služby,
2. krok: Kalkulácia nákladov poskytovateľa univerzálnej služby bez povinnosti univerzálnej služby,
3. krok: Kalkulácia výnosov poskytovateľa univerzálnej služby bez povinnosti univerzálnej služby,
4. krok: Kalkulácia čistých nákladov univerzálnej služby na základe porovnania výnosov a nákladov dosahovaných poskytovateľom univerzálnej služby v podmienkach bez povinnosti univerzálnej služby.

Na základe ohodnotenia prvkov komerčného scenára sa vypočíta výsledok hospodárenia, ktorý by SP, a. s., dosiahla ako podnik bez povinnosti poskytovania univerzálnej služby. Porovnaním hospodárskych výsledkov podniku s povinnosťou univerzálnej služby a toho

istého podniku bez povinnosti univerzálnej služby sa vykalkulujú čisté náklady. Následne sa tento výsledok upraví ešte o primeraný zisk, trhové a nehmotné výhody a nákladovú neefektívnosť.

Pre účely modelovania zmien nákladov v komerčnom scenári k 30.6.2019 boli celkové náklady SP, a. s., rozdelené na základe údajov z účtovníctva a podpornej dokumentácie do nasledovných kategórií: náklady podacej časti pôšt, náklady na doručovanie, náklady na prepravu a triedenie, náklady na správnu réžiu, ostatné náklady, daň z príjmov a ekonomicky neoprávnené náklady.

Pre účely modelovania zmien výnosov v komerčnom scenári boli celkové výnosy SP, a. s., za prvý polrok 2019 na základe údajov z účtovníctva a podpornej dokumentácie rozdelené do nasledovných kategórií: listové zásielky, balíky, expresné služby, poštový platobný styk, SIPO, dôchodky a sociálne dávky, služby pre Poštovú banku, reklamné adresované zásielky, periodické zásielky, letáky a ostatné výnosy. Dopady komerčného scenára na výnosy boli kalkulované na úrovni celej SP, a. s., a to využitím údajov z účtovníctva celej SP, a. s., ako aj jednotlivých pôšt neprevádzkovaných v komerčnom scenári.

Pre výpočet primeraného zisku bola použitá metóda WACC (metóda váženého priemeru nákladov na kapitál). Výška primeraného zisku bola stanovená použitím pomernej časti priemerných nákladov kapitálu WACC, t. j. ako rozdiel medzi nákladmi na financovanie cudzieho a vlastného kapitálu podniku s povinnosťou univerzálnej služby a bez povinnosti univerzálnej služby.

Pre stanovenie nákladovej neefektívnosti bral poskytovateľ univerzálnej služby do úvahy najmä štúdiu zverejnenú spoločnosťou Frontier Economics („Study on the principles used to calculate the net costs of the postal USO“, January 2013), pričom ako najvhodnejšie pre účely výpočtu pre podmienky SP, a. s., boli zvolené postupy uvádzané v predmetnej štúdii, a to metóda založená na historickom porovnávaní miery produktivity tzv. „Method of Historical Comparison – Total Productivity Factor“. Aplikácia stanovenej miery neefektívnosti do výpočtu bola uskutočnená metódou ex-post (tzv. „ex-post efficiency adjustment“), t. j. celkové čisté náklady, kvantifikované na základe aktuálnych účtovných dát, boli po ukončení všetkých výpočtov upravené o stanovené percento neefektívnosti. Pri odhade miery nákladovej neefektívnosti za 1. polrok 2019 SP, a. s., vychádzala z referenčného roka 2012, v ktorom skončila platnosť predchádzajúcej poštovej licencie. Miera použitá vo výpočte je určená na základe údajov za rok 2018. Miera nákladovej efektívnosti je chápaná ako schopnosť podniku reagovať v čase na meniace sa trhové podmienky.

Pre zistenie výsledkov hospodárenia z univerzálnej služby boli použité údaje z oddeleného účtovníctva, vedeného na základe metódy ABC (Activity Based Costing).

Komerčný scenár vychádzal z alternovania a definovania nasledovných parametrov univerzálnej služby:

- geografické pokrytie územia doručovaním,
- poštová sieť,
- cenotvorba,
- produktové portfólio a kvalita služby a
- frekvencia doručovania.

Geografické pokrytie územia doručovaním

Komerčný scenár predpokladá, že podnik bez povinnosti univerzálnej služby by si zachoval súčasný rozsah geografického pokrytia územia doručovaním.

Poštová sieť:

SP, a. s., ako poskytovateľ univerzálnej služby je povinná dodržiavať Požiadavky na kvalitu univerzálnej služby určené úradom, zverejnené vo Vestníku Ministerstva dopravy, výstavby

a regionálneho rozvoja SR, čiastka 3 zo dňa 30.3.2012 pod č. j. 240/001/2012 v platnom znení a na webovom sídle úradu www.teleoff.gov.sk, ktoré okrem iného stanovujú povinnosť zabezpečiť územnú a časovú dostupnosť pobočiek, čím ostávajú v prevádzke aj ekonomicky nerentabilné pošty. V komerčnom scenári bolo z celkového súčasného počtu 1 581 pôšt, 68 poštových stredísk a 5 pojazdných pôšt, identifikovaných 825 pôšt, ktoré musia byť prevádzkované ako povinné a z nich následne, po zohľadnení ekonomických kritérií a nevýznamnej strategickej povahy, 504 pôšt, ktoré by ako podnik bez povinnosti univerzálnej služby SP, a. s., neprevádzkovala.

Cenotvorba:

Komerčný scenár predpokladá, že SP, a. s., by bez povinnosti univerzálnej služby pristúpila iba k spoplatneniu slepeckých zásielok, čo by sa odzrkadilo v náraste výnosov.

Produktové portfólio a kvalita služby:

SP, a. s., by znížením frekvencie doručovania v komerčnom scenári nebola schopná dodržať normy kvality na celom geografickom území Slovenskej republiky stanovené Požiadavkami na kvalitu pre zásielky s lehotou prepravy D+1. Uvedená zmena v rámci komerčného scenára vychádza z predpokladu zníženia frekvencie doručovania v rajónoch s prevažujúcou pochôdzkou zo súčasne platného systému (každý pracovný deň) na 6 z 10 pracovných dní. V týchto oblastiach by SP, a. s., nedokázala garantovať doručenie zásielky adresátovi najneskôr nasledujúci pracovný deň. Zmeny by sa čiastočne dotkli štruktúry produktu list 1. triedy a poštového poukazu na adresu 1. triedy (zníženie kvality, nedodržanie lehoty D+1).

Frekvencia doručovania:

Podnik bez povinnosti univerzálnej služby by znížil frekvenciu doručovania vo vybraných oblastiach a to tak, že v doručovacích rajónoch, kde pochôdzka predstavuje viac ako 50 % časového fondu doručovateľa, by boli zásielky doručované počas troch pracovných dní z piatich. V komerčnom scenári bolo takto identifikovaných 2 221 rajónov so zníženou frekvenciou doručovania a 2 470 rajónov bez zmien v doručovaní. Uvedené zmeny v komerčnom scenári by boli sprevádzané nasledovnými zmenami:

- zmena v systéme doručovania doručovateľmi a v súvisiacich nákladoch,
- zmena v štruktúre a výške výnosov,
- zmena v systéme motorizovaného doručovania a v súvisiacich nákladoch,
- zmena v správnej réžii a v súvisiacich nákladoch.

Rozšírením motorizovaného doručovania a zmenami v prepravnej sieti by sa dosiahla úspora v najazdených km za rok a zároveň boli identifikované možnosti optimalizácie triedenia zásielok zmenou charakteru triediaceho strediska vo Zvolene.

V textovom dokumente „Opis komerčného scenára poskytovania univerzálnej služby a vyčíslenie predbežných čistých nákladov univerzálnej služby za polrok 2019“ na strane 3 bolo spresnené poskytovateľom univerzálnej služby sumárne vyčíslenie čistých nákladov univerzálnej služby za prvý polrok 2019, vrátane zohľadnenia trhových a nehmotných výhod a primeraného zisku s rozčlenením údajov pre poskytovateľa univerzálnej služby s povinnosťou univerzálnej služby a pre toho istého poskytovateľa univerzálnej služby, ak by univerzálnu službu neposkytoval, v súlade s ustanovením § 56 ods. 2 zákona o poštových službách nasledovne:

v eurách:

	SP, a. s., s povinnosťou univerzálnej služby	SP, a. s., bez povinnosti univerzálnej služby	Čisté náklady za 1. polrok 2019
Výnosy	161 409 296	157 698 257	-
Náklady	163 965 928	149 581 262	-
Výsledok hospodárenia (EAT)	(2 556 632)	8 116 995	10 673 627
Primeraný zisk	-	-	339 596
Trhové a nehmotné výhody	-	-	(140 189)
Úprava o neefektívnosť	-	-	(179 974)
Čisté náklady	-	-	10 693 060

Podľa § 57 ods. 3 zákona o poštových službách úrad do 90 dní odo dňa doručenia vyčíslenia podľa odseku 2 určí predbežné čisté náklady univerzálnej služby za kalendárny rok, za ktorého prvých šesť mesiacov bolo predložené vyčíslenie podľa odseku 2 a tie zverejní vo vestníku.

Podľa § 57 ods. 4 zákona o poštových službách je úrad oprávnený na účely posúdenia a určenia predbežných čistých nákladov univerzálnej služby overovať a kontrolovať podklady na výpočet predbežných čistých nákladov univerzálnej služby sám alebo prostredníctvom ním poverenej odborne spôsobilej a nezávislej osoby, ako aj nahliadať do účtovných kníh a záznamov poskytovateľa univerzálnej služby. V súlade s týmito ustanoveniami boli predložené údaje na účely posúdenia a určenia predbežných čistých nákladov univerzálnej služby overované a kontrolované prostredníctvom poverenej odborne spôsobilej a nezávislej osoby vybranej procesom verejného obstarávania – Ernst & Young, spol. s r. o., so sídlom Žižkova 9, 811 02 Bratislava, (ďalej len „audítora“).

Pri overovaní výpočtu predbežných čistých nákladov univerzálnej služby boli skontrolované a posúdené nasledovné údaje a informácie:

1. Komerčný scenár Poskytovateľa univerzálnej služby v zmysle vyhlášky príloha 2 bod 4, t.j. dokument s názvom „Opis komerčného scenára poskytovania univerzálnej služby a vyčíslenie čistých nákladov univerzálnej služby za polrok 2019“;
2. Tabuľky detailných údajov k vyčísleniu predbežných čistých nákladov univerzálnej služby za rok 1. polrok 2019 podľa prílohy č. 4 vyhlášky vyplnené poskytovateľom univerzálnej služby;
3. Požiadavky na kvalitu univerzálnej služby platné v roku 2019;
4. Obratová predvaha poskytovateľa univerzálnej služby k 30.6. 2019;
5. Zoznam ekonomicky neoprávnených nákladov poskytovateľa UNS za 1. polrok 2019;
6. Výkaz o oddelenej evidencii nákladov a výnosov z regulovaných poštových činností a ostatných činností OdÚč 1 - 02 za 1. polrok 2019;

V rámci uvedenej činnosti bol vykonaný audit zameraný najmä na:

- overenie súladu údajov v podkladoch pre výpočet predbežných čistých nákladov podľa vyhlášky,
- posúdenie reálnosti a objektívnosti vypracovaného komerčného scenára, najmä schopnosti podniku poskytovať naďalej poštové služby a iné komerčné služby podľa uzatvorených zmlúv,

- zohľadnenie prvkov povinnosti univerzálnej služby uložených v Požiadavkách na kvalitu univerzálnej služby vo výpočte, posúdenie rozsahu Požiadaviek na kvalitu, ich náročnosti a vplyvu na záťaž poskytovateľa UNS a výšku čistých nákladov,
- zohľadnenie vplyvu komerčného scenára na výnosy,
- overenie transparentnosti výpočtu predbežných čistých nákladov s prípadným detailnejším zameraním na jednotlivé prvky podľa pokynov úradu,
- identifikáciu a ohodnotenie neefektívne vynaložených nákladov a ich vylúčenie z výpočtu,
- overenie správnosti výpočtu trhových hmotných a nehmotných výhod z poskytovania univerzálnej služby a zohľadnenie využívania poštovej siete aj na iné poštové a nepoštové služby,
- overenie správnosti výpočtu a posúdenie výšky primeraného zisku,
- posúdenie neprimeranej finančnej záťaže predbežných čistých nákladov za rok 2019,
- overenie, či predbežné čisté náklady obsahujú len preukázateľné a ekonomicky oprávnené náklady, a to tak priame náklady, ako aj nepriame náklady poskytovateľa univerzálnej služby, vynaložené na poskytovanie univerzálnej služby,
- vyhodnotenie úrovne využívania univerzálnej služby, jej vývoj a vplyv na hospodársku situáciu poskytovateľa, vyhodnotenie celkového výsledku hospodárenia a výsledku hospodárenia dosahovaného z univerzálnej služby a pomeru medzi predbežnými čistými nákladmi a celkovými výnosmi z univerzálnej služby a
- overenie, či uplatnený postup výpočtu čistých nákladov nepodporuje vznik krížového financovania iných komerčných služieb v prípade kompenzácie čistých nákladov z kompenzačného fondu a neznamená nadmernú náhradu čistých nákladov.

Po posúdení doručeného vyčíslenia ČN poskytovateľom univerzálnej služby, vrátane podkladov a príloh, pristúpil úrad k overeniu správnosti výpočtu predbežných čistých nákladov za rok 2019 v spolupráci s audítorom. Vzhľadom k tomu, že niektoré predložené údaje a postupy výpočtu boli nedostatočne zdôvodnené, úrad, na základe odporúčaní audítora, žiadal o doplňujúce informácie a vysvetlenia. Pre rýchlu výmenu informácií bola dohodnutá e-mailová komunikácia medzi audítorom, úradom a SP, a. s. Úrad vyžiadal od SP, a. s., nasledovné informácie:

E-mailom zo dňa 10.9.2019:

- účtovanie ostatných daní a poplatkov s rozlíšením ekonomicky neoprávnených nákladov,
- účtovanie výnosov z aktivácie, príslušné nákladové účty, ktorých sa aktivácia týkala, nákladové strediská a parametre rozdelenia nákladov v zmysle prevodového mostíka nákladov,
- rozlíšenie účtovania osobných nákladov nad zákonnú povinnosť, a to odstupné nad rámec zákonnej zložky a odchodné presahujúce výšku priemerného mesačného zárobku a zdôvodnenie nezahrnutia do ENN.

SP, a. s., zaslala odpoveď spolu so stanoviskom e-mailom dňa 12.9.2019.

E-mailom zo dňa 11.9.2019:

- požiadavku na odstránenie nesúladu v počte km jednotlivých sietí v rámci kalkulácie nákladov vozidiel.

SP, a. s., zaslala vysvetlenie a opravené podklady k nákladom prepravy e-mailom dňa 12.9.2019.

E-mailom zo dňa 12.9.2019:

- informácie týkajúce sa spôsobu zabezpečenia zvozu a vývozu materiálu v základnom scenári minimálne v takom rozsahu, ako bola vyčíslená úspora km v komerčnom scenári,

- informácie týkajúce sa spôsobu zabezpečenia zvozu a vývozu zásielok v komerčnom scenári, najmä dodatočnú potrebu pracovných miest doručovateľov súvisiacu so zabezpečením zvozu a vývozu.

SP, a. s., zaslala odpoveď e-mailom dňa 23.9.2019.

Za účelom vysvetlenia niektorých stanovísk SP, a. s., a úprav vedúcich k zníženiu predbežných čistých nákladov za rok 2019 zo strany audítora a úradu, sa dňa 23.09.2019 uskutočnilo pracovné stretnutie za účasti zástupcov úradu, SP, a. s., audítora a spoločnosti PricewaterhouseCoopers Slovensko, s. r. o., ktorá na základe zmluvy realizovala vyčíslenie pre SP, a. s. Na stretnutí boli prerokované všetky dovtedy známe zistenia audítora vedúce k úprave čistých nákladov, stanoviská SP, a. s. a doplnené údaje s nasledovným výsledkom:

- úpravy týkajúce sa výpadku výnosov za listy 1. triedy a doporučených listov 1. triedy budú opätovne prehodnotené, a to z dôvodu použitia priemernej ceny expresných zásielok pri vyčíslení výpadku výnosov, a nie ceny uvádzanej v cenníku a v prieskume Gfk,
- SP, a. s., akceptovala stanovisko audítora a vyčíslenie presunu nákladov na pošty Partner,
- k vyčísleniu zvýšených nákladov na motorové vozidlá v oblastnej prepravnej sieti zašle SP, a. s., stanovisko, prípadne využívané typy vozidiel podľa jednotlivých kurzov,
- k zníženiu úspory času doručovateľov pošle audítor opätovne prílohu s údajmi a SP, a. s., pošle stanovisko,
- k úprave činiteľov ovplyvňujúcich osobné náklady správnej réžie pošle audítor opravu,
- k vyčíslenej nákladovej efektívnosti pošle SP, a. s., údaje spolu so vzorcami výpočtu za posudzované obdobie, následne na to pošle audítor svoje stanovisko.

SP, a. s., zaslala vyššie dohodnuté podklady e-mailom dňa 23.9.2019 a 27.9.2019.

Zo strany audítora a úradu boli akceptované vysvetlenia SP, a. s., k vyčíslenému výpadku výnosov za obyčajné a doporučené listy 1. triedy a stanovisko k vyčísleniu nákladov na motorové vozidlá používané v oblastnej prepravnej sieti v komerčnom scenári. Úrad naopak neakceptoval vyčíslenie výpadku výnosov v komerčnom scenári za poštový platobný styk, za služby pre Poštovú banku, a. s., za pokladničný výkaz, ďalej vyčíslenie úspory osobných nákladov doručovateľov s prekročením ustanoveného denného limitu pracovného času, osobných nákladov v dôsledku chybného výpočtu potreby pracovných miest doručovateľov, úspory nákladov správnej réžie a vyčíslenie neefektívne vynaložených nákladov.

Na základe všetkých dostupných údajov, po posúdení komerčného scenára a postupov pri výpočte, ako aj odporúčaní uvedených v záverečnej správe audítora, pristúpil úrad k úprave nesprávnych, resp. nedostatočne zdôvodnených výpočtov a k vyčísleniu predbežných čistých nákladov za prvý polrok 2019.

Súhrn úprav, ktorý zahŕňa údaje o znížení sumy predložených predbežných čistých nákladov je uvedený v nasledovnom prehľade:

	Suma v eurách:	Typ nedostatku
1.	585 278	Nesúlady úspory nákladov podaja medzi komerčným scenárom a tab. č. 1 Vyhlášky v časti odpisy neprevádzkovaných pôšt
2.	- 77 450	Zvýšenie prenosu nákladov na pošty Partner
3.	- 518 800	Zvýšenie nákladov v dôsledku chybného výpočtu potreby pracovných miest doručovateľov
4.	- 582 274	Úprava miery úspory nákladov v doručovaní z dôvodu prekročenia ustanoveného denného limitu pracovného času
5.	- 639 332	Úprava činiteľov ovplyvňujúcich zmenu osobných nákladov správnej réžie
6.	- 229 068	Úprava miery úspory ostatných nákladov správnej réžie
7.	- 317 245	Úprava výpadku výnosov za poštový platobný styk
8.	- 486 512	Úprava výpadku výnosov služieb pre Poštovú banku, a. s.
9.	- 20 270	Úprava výpadku výnosov za pokladničný výkaz
10.	- 679 725	Úprava neefektívne vynaložených nákladov
	- 2 965 398	Spolu úpravy predbežných čistých nákladov
	7 727 662	Upravené predbežné čisté náklady za 1. polrok 2019

K bodu 1:

Vo výpočte bola chybné zohľadnená úspora nákladov na podaciu časť prevádzkovaných pôšt z dôvodu nepresúvaných odpisov. Táto oprava údajov viedla k zvýšeniu predbežných čistých nákladov o 585 278 eur.

K bodu 2:

Pošty Partner nemajú žiadne osobné náklady a v Komerčnom scenári neboli alokované žiadne presúvané náklady zrušených pôšt. Tento predpoklad nie je reálny, nakoľko možno očakávať, že zmluvní partneri budú požadovať vyššie platby v dôsledku vyššieho objemu služieb, ak prevezmú činnosť zrušenej pošty. Úprava zohľadňuje mieru prenosu nákladov podaja v komerčnom scenári a znamená zníženie čistých nákladov o 77 450 eur.

K bodu 3:

Rozdiel potreby pracovných miest doručovateľov je vypočítaný ako rozdiel skutočnej potreby (nie normovanej) v základnom scenári a normovanej potreby v Komerčnom scenári. Odchýlka skutočnej potreby od normovanej potreby pracovných miest v základnom scenári nie je zanedbateľná, preto bolo potrebné rozdiel počítať z porovnateľných hodnôt. Pre vyčíslenie rozdielu bola použitá normovaná potreba pracovných miest pre oba scenáre, čo viedlo k zníženiu čistých nákladov o 518 800 eur.

K bodu 4:

V súčasnosti je maximálna normovaná potreba pracovného miesta na niektorých doručovacích rajónoch na úrovni 1,21, čo zodpovedá 9,08 hod. pracovného času. Možnosť naplánovať čas doručovateľa až na 12 hodín doručovania existuje aj v súčasnosti, ale sa nevyužíva, preto ju považujeme len za teoretickú. V komerčnom scenári je zvýšenie pracovného času doručovateľov nad 9,08 hod. u 555 doručovacích rajónov. Na nich sa dosahuje úspora 88,89 pracovných miest, čo vrátane 10% zástupu predstavuje sumu 582 274 eur a o túto sumu boli znížené predbežné čisté náklady.

K bodu 5:

V rámci výpočtu úspory osobných nákladov správnej réžie podľa komerčného scenára boli uplatnené tri vplyvy na zmenu osobných nákladov, a to vplyv zúženia poštovej siete a vplyvy zníženia celkového počtu zamestnancov pred úsporou osobných nákladov a vrátane tejto úspory. Počet zamestnancov použitý na výpočet hodnoty vplyvov je však chybný, nakoľko neberie do úvahy celkový počet zamestnancov poskytovateľa univerzálnej služby, ale len počet zamestnancov oblastí modelovaných v komerčnom scenári. Z tohto dôvodu bolo potrebné opätovne kvantifikovať jednotlivé vplyvy úspory osobných nákladov správnej réžie. Výsledný rozdiel v uznanej úspore osobných nákladov správnej réžie vo výške 639 332 eur znamená zníženie predbežných čistých nákladov o túto sumu.

K bodu 6:

Jedná sa o úpravu z rovnakého dôvodu, ako v predchádzajúcom bode. V rámci výpočtu úspory ostatných nákladov správnej réžie bolo potrebné upraviť koeficienty úspory osobných nákladov správnej réžie. Výsledný rozdiel v uznanej úspore ostatných nákladov správnej réžie vo výške 229 068 eur vedie k zníženiu predbežných čistých nákladov o túto sumu.

K bodu 7:

Komerčný scenár uvádza výpadok výnosov pre poštový platobný styk pri zúžení poštovej siete o 6,46 % podľa vlastného výskumu na základe analýzy zmeny adresy pošty na početnosti produktov. Uvedený výskum je irelevantný pre účel určenia ČN, nakoľko presun pošty na inú adresu znamená nezmenenú dostupnosť pôšt, teda nedochádza ani k výpadku výnosov. Komerčný scenár však uvažuje so zrušením jednej tretiny pôšt, čím sa výrazne zhorší dostupnosť pre zákazníka a zmení sa jeho správanie. Úrad uplatnil odborný odhad pre vyčíslenie výpadku výnosov a to 50 % výpadku zisteného prieskumom Gfk, t. j. vo výške 35,44 %, čím sa výnosy v komerčnom scenári znížia o 317 245 eur, čo znamená zníženie čistých nákladov o túto sumu.

K bodu 8:

Jedná sa o podobnú úpravu, akou je predchádzajúca v bode 7. Komerčný scenár uvádza výpadok výnosov zo služieb pre PB, a. s., vo výške 4,42 % na základe vlastného odhadu vychádzajúceho z vplyvu zmeny adresy pošty na výnosy. Uvedený výskum je irelevantný pre účel určenia ČN. Pre produkty podobné poštovému platobnému styku bolo uplatnené rovnaké percento ako pri úprave č. 7, pri ostatných produktoch bol uplatnený výpadok výnosov podľa prieskumu Actly, resp. priemer celkového výpadku výnosov zo služieb pre Poštovú banku, a. s. Uplatnením tohto postupu sa predbežné čisté náklady znížili o sumu 486 512 eur.

K bodu 9:

Jedná sa o podobnú úpravu ako sú dve predchádzajúce. Komerčný scenár uvažuje pre výnosy za pokladničný výkaz s výpadkom 4,42 %, ktorý bol zistený vlastnou analýzou na základe zmeny adresy pošty. Pokladničný výkaz považujeme za podobný produkt poštovému platobnému styku, keď zákazník prichádza na poštu s hotovosťou vyrovať svoj záväzok voči tretej strane. Preto je uplatnená úprava výnosov podobne ako v bode č. 8, čo vedie k zníženiu predbežných čistých nákladov o 20 270 eur.

K bodu 10:

Poskytovateľ univerzálnej služby vyčíslil sumu neefektívne vynaložených nákladov prostredníctvom čiastočne upravenej metodiky, ktorá sa preukázala ako nepoužiteľná. Do výpočtu zapracoval viaceré úpravy, a to najmä zmenu referenčného roka na rok 2012, nesprávnu úpravu početnosti na početnosť referenčného roka a spriemerovanie výsledného koeficientu neefektívnosti za celé obdobie od referenčného roka. Zmenený postup výpočtu spolu s predloženými argumentmi bol neuplatniteľný, preto audítor odporučil stanoviť percento neefektívnosti na úrovni strednej hodnoty rozsahu neefektívnosti 3 % až 17 % identifikovanej v štúdiu Nera Economic Consulting, t. j. 10%. Úpravou sa znížili predbežné čisté náklady o sumu 679 725 eur.

Po zohľadnení všetkých vyššie uvedených vplyvov úrad upravil sumárne vyčíslené predbežné ČN, vrátane úpravy o neefektívnosť, ako aj údaje o nákladoch a výnosoch SP, a. s., bez povinnosti univerzálnej služby nasledovne:

v eurách:

	SP, a. s., s povinnosťou univerzálnej služby	SP, a. s., bez povinnosti univerzálnej služby	Upravené predbežné čisté náklady za 1. polrok 2019
Výnosy	161 409 296	156 874 230	-
Náklady	163 965 928	151 042 908	-
Výsledok hospodárenia	- 2 556 632	5 831 322	8 387 954
Primeraný zisk	-	-	339 596
Trhové a nehmotné výhody	-	-	- 140 189
Úprava o neefektívnosť	-	-	- 859 699
Čisté náklady	-	-	7 727 662

Predbežné čisté náklady univerzálnej služby za prvý polrok 2019 po zohľadnení trhovej výhody a upravenej hodnoty nákladovej efektívnosti predstavujú sumu **7 727 662 eur**.

Podľa § 57 ods. 1 zákona o poštových službách, ak z poskytovania univerzálnej služby v kalendárnom roku vzniknú poskytovateľovi univerzálnej služby čisté náklady univerzálnej služby, ktoré predstavujú pre poskytovateľa univerzálnej služby neprimeranú finančnú záťaž, má poskytovateľ univerzálnej služby nárok na ich náhradu z kompenzačného fondu. Neprimeranosť finančnej záťaže posudzuje úrad v konaní o určení predbežných čistých nákladov univerzálnej služby a čistých nákladov univerzálnej služby a za neprimeranú finančnú záťaž sa považuje stav, keď čisté náklady univerzálnej služby dosahujú takú sumu,

že nie je vzhľadom na hospodársku situáciu poskytovateľa univerzálnej služby možné od neho spravodlivo požadovať, aby ich znášal.

Posudzovanie a určenie neprimeranej finančnej záťaže

Pri posudzovaní neprimeranej finančnej záťaže úrad v súlade s ustanovením § 57 ods. 1 zákona o poštových službách zisťoval, či nastal stav, keď čisté náklady univerzálnej služby dosahujú takú sumu, že nie je vzhľadom na hospodársku situáciu poskytovateľa univerzálnej služby možné od neho spravodlivo požadovať, aby ich znášal. Na účely určenia neprimeranej finančnej záťaže úrad v súlade s § 2 a podľa prílohy č. 1 vyhlášky „Posudzovanie a určenie neprimeranej finančnej záťaže“ posudzoval:

- a) či čisté náklady obsahujú len preukázateľné a ekonomicky oprávnené náklady, a to priame náklady, ako aj nepriame náklady poskytovateľa, vynaložené na poskytovanie univerzálnej služby,
- b) či rozdiel medzi čistými nákladmi a nehmotnými výhodami je kladný,
- c) rozsah, v akom čisté náklady ovplyvnili rentabilitu výnosov poskytovateľa,
- d) veľkosť rozdielu medzi rentabilitou výnosov poskytovateľa a ostatných poštových podnikov,
- e) úroveň využívania univerzálnej služby, jej vývoj, výsledok hospodárenia a vplyv na hospodársku situáciu poskytovateľa,
- f) pomer medzi čistými nákladmi a celkovými výnosmi z univerzálnej služby,
- g) trhovú podiel poskytovateľa na trhu univerzálnej služby a zameniteľných poštových služieb.

K bodu a):

Úrad overil súlad údajov komerčného scenára s údajmi vykázanými v účtovných triedach 5 a 6 vo všeobecnom účtovníctve, a to bez zistenia rozdielov. Úrad upravil predbežné čisté náklady o vyššie uvedené úpravy priamych nákladov a o nesprávne vyčíslenú úsporu režijných nákladov. Z nákladov boli vylúčené ekonomicky neoprávnené náklady v sume 1 049 160 eur.

K bodu b):

Upravené predbežné čisté náklady za prvý polrok 2019 (bez zohľadnenia nehmotných výhod) sú 7 867 851 eur a nehmotné výhody sú 140 189 eur. Úrad konštatuje, že rozdiel medzi čistými nákladmi a nehmotnými výhodami je kladný.

K bodu c):

V prvom polroku 2019 bola vyčíslená hospodárska strata z univerzálnej služby - 5 514 923 eur. Pre hodnotenie rentability výnosov bol zvolený ukazovateľ prevádzkovej rentability, ktorý je považovaný za optimálny na posudzovanie primeranosti dosahovaného zisku.

Z univerzálnej služby bez kompenzácie bola v prvom polroku 2019 dosiahnutá prevádzková strata - 5 047 944 eur. Prevádzková rentabilita univerzálnej služby bez kompenzácie je vo výške - 6,16 %, po kompenzácii bude 1,27%. Vyčíslený dopad naznačuje, že predbežné čisté náklady za prvý polrok rok 2019 predstavujú zjavnú záťaž pre poskytovateľa univerzálnej služby.

Produkty mimo univerzálnej služby sú aj bez kompenzácie ziskové na úrovni prevádzkovej marže 6,04 %. SP, a. s., bez kompenzácie dosiahla za prvý polrok 2019 prevádzkovú stratu - 256 222 eur a jej prevádzková rentabilita je - 0,16 %. Z uvedeného vyplýva, že čisté náklady znižujú rentabilitu výnosov SP, a. s., a znamenajú pre poskytovateľa univerzálnej služby záťaž.

K bodu d):

Poštové podniky poskytujúce zameniteľné poštové služby dosiahli v prvom polroku 2019 z poskytovania poštových služieb rentabilitu výnosov od - 12,29 % do - 3,31 %, ich priemerná rentabilita je - 7,8 %.

K bodu e):

Úrad posudzoval využívanie univerzálnej služby na poštách, ktoré je SP, a. s., povinná prevádzkovať podľa Požiadaviek na kvalitu univerzálnej služby a ktorých náklady podacej časti boli zahrnuté do výpočtu čistých nákladov. Tieto pošty sú prevádzkované z titulu zabezpečenia univerzálnej služby, avšak objemy poskytovaných produktov univerzálnej služby sú na väčšine pôšt nižšie ako objemy ostatných komerčných služieb, t. j. výnosy z univerzálnej služby nepokrývajú fixné náklady týchto pôšt. Objem najdôležitejšieho produktu univerzálnej služby (obyčajný list 1. a 2. triedy) za predchádzajúce obdobie 3 rokov každoročne klesá. Tento pokles produkcie má významný vplyv na dosahované výnosy, výsledok hospodárenia a na celkovú hospodársku situáciu poskytovateľa univerzálnej služby.

K bodu f):

Pomer predbežných čistých nákladov k celkovým výnosom z univerzálnej služby za prvý polrok 2019 je 9,6 % a pomer predbežných čistých nákladov k celkovým výnosom SP, a. s., je 4,9 %, čo úrad hodnotí ako jestvujúcu záťaž pre poskytovateľa univerzálnej služby.

K bodu g):

Podiel poskytovateľa univerzálnej služby na trhu univerzálnej služby a zameniteľných služieb je 99,88 % a podnikov poskytujúcich zameniteľné poštové služby je 0,12 %.

Úroveň využívania poštových služieb a najmä univerzálnej služby, je jedným z rozhodujúcich ukazovateľov, ktoré majú do budúcnosti dopad na náklady SP, a. s., ako poskytovateľa univerzálnej služby a to tým, že pri trvalom poklese objemu zásielok dochádza k znižovaniu výnosov z univerzálnej služby, pričom fixné náklady nie je možné znižovať rovnakým tempom. Táto skutočnosť je jedným z potenciálnych faktorov, ktoré zvyšujú úroveň neprimeranej finančnej záťaže pre SP, a. s., ako poskytovateľa univerzálnej služby.

Úrad vyhodnotil uvedené ukazovatele, postavenie SP, a. s., ako aj poštových podnikov poskytujúcich zameniteľné poštové služby, ktoré prispievajú do kompenzačného fondu a pristúpil k určaniu neprimeranej finančnej záťaže. Úrad považuje za opodstatnené, že časť z čistých nákladov bude znášať aj poskytovateľ univerzálnej služby. Za primeranú záťaž považuje 1 % z celkových nákladov SP, a. s.

Podľa § 57 ods. 3 zákona o poštových službách sa predbežné čisté náklady univerzálnej služby určujú za kalendárny rok, za ktorého prvých šesť mesiacov bolo predložené vyčíslenie. Úrad na základe predpokladaných čistých nákladov 1. polroku 2019 vyčísлил predbežné čisté náklady za rok 2019.

Výsledné určenie predbežných čistých nákladov univerzálnej služby za rok 2019 je uvedené v nasledovnom prehľade:

Posudzované obdobie	Suma v eurách:	
	1. polrok 2019	rok 2019
Predbežné čisté náklady univerzálnej služby	7 727 662	15 455 324
1 % z celkových nákladov SP, a. s.	1 639 659	3 279 318
Neprimeraná finančná záťaž	6 088 003	12 176 006

Na základe uvedených údajov, po posúdení predložených podkladov, ich kontrole a overení, ako aj po posúdení dostupných údajov predložených poskytovateľom univerzálnej služby a informácií a poznatkov získaných v rámci svojej činnosti, úrad pristúpil podľa § 57 ods. 3 a ods. 4 zákona o poštových službách k určaniu predbežných čistých nákladov univerzálnej služby za rok 2019 v sume **12 176 006** eur a tieto zverejňuje v zmysle zákonných ustanovení vo Vestníku úradu.

V Žiline, dňa 27. novembra 2019

JUDr. Zuzana Isteníková, v. r.
riaditeľka odboru
regulácie poštových služieb